

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

nimi: Eesti Vabaharidusliit

registrikood: 80067113

tänava/talu nimi, J. Vilmsi tn 55

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10147

telefon: +372 6488100

faks: +372 6488105

e-posti aadress: evhl@vabaharidus.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Tulemiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Netovara muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Võlad ja ettemaksud	15
Lisa 3 Tööjõukulud	15
Lisa 4 Seotud osapooled	15
Aruande allkirjad	17

TEGEVUSARUANNE

Aruandeperiood: 01.01.2015 - 31.12.2015

Eesti Vabaharidusliit (EVHL) on üleriigiline valitsusväline katusorganisatsioon, mis ühendab haridussihilisi kodanikeühendusi ja vabahariduslikke koolitusasutusi.

Eesti Vabaharidusliidu missioon on vabahariduse teadvustamine ühiskonnas ja liikmete toetamine kodanikuühiskonna arendamiseks vajaliku õpikeskkonna loomisel.

EVHL põhieesmärk on elukestva õppe väärtustamine vabaharidusliku mõtteviisi levitamise ja kodanikuühiskonna arendamiseks vajalike võtmepädevuste kujundamiseks.

Eesti Vabaharidusliidu peamine tegevusvaldkond on täiskasvanute koolitus.

I JUHTIMINE

1. JUHATUS

Juhatus on kaheliikmeline.

2. VOLINIKE KOOSOLEKUD

2015. aastal toimus 4 korralist volinike koosolekut ja üks e-koosolek.

Peamised teemad

- Liikmeskonnaga seotud küsimused.
- 2014. aasta majandusaasta aruanne.
- 2015. aasta tegevuskava.
- Arengustrateegia uuendamine.
- Üldkogu korraldamine.
- Koostööprojektides osalemise otsustamine, projektide elluviimise jälgimine.
- Koostöö teiste võrgustikega
- Hariduspoliitikaga seotud teemad nt täiskasvanute koolituse seadus, haridusseadus.

3. ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek toimus 16. aprillil Tallinnas.

Tunnustati

- Elutöö auhind – Anne Ojalo, Eesti Folkloorinõukogu
- Koostööauhind – Põltsamaa Kunstiselts ja Haapsalu Rahvaülikool
- Vabahariduse Sõber – Ivo Eesmaa, Vabahariduse Õpetajate Selts

Toimus tuleviku töötuba „Kuidas mina ja minu organisatsioon saaks panustada EVHLi tegevustesse?“
Volikogu valimistel osalemiseks oli andnud nõusoleku 11 inimest.

Valiti 7-liikmeline volikogu:

1. Heli Kaldas, Eesti Rahvaülikoolide Liit
2. Ivo Eesmaa, Vabahariduse Õpetajate Selts
3. Laura Breede, Eesti Rahvaülikoolide Liit
4. Leen Jõesoo, Eesti Rahvakunsti ja Käsitööliit
5. Reet Laja, Eesti Haridusfoorum
6. Reet Valgmaa, Õppekeskus Tõru
7. Urve Gromov, Rahvakultuuri Keskus

II LIIKMESKOND

Liikmeskonnast lahkus avalduse alusel ning volikogu otsusega kaks liiget:

1. Tartumaa Põllumeeste Liit
2. Sally Studio

Uueks liikmeks toetajaliikime staatuses võeti vastu Kersti Võlu Koolituskeskus OÜ.

Seisuga 31. detsember 2015 oli liikmesorganisatsioone 70.

III PROJEKTID

Know Your Lifestyle (KYL) Introducing Sustainable Consumption in 2nd-chance education (2013-2015)

Projektis tutvustatakse täiskasvanud õppijale globaliseerumisega seotud arenguid maailmas ja selle mõju nii loodusele kui meie igapäevasele elule. Pelgalt informatsiooni edastamine ei mõjuta inimest oma käitumist ja elustiili muutma. Oluline on, kuidas see teave jõuab täiskasvanud õppijani. Tegemist on maailmahariduse (Global Learning) alase projektiga.

Eesmärgiks on madalama haridustasemega täiskasvanutes äratada huvi õppimise vastu.

Projekti partnerid Saksamaalt (koordinaator), Austriast, Sloveeniast ja Eestist .

Tegevused 2015 aastal

3.-6. veebruaril toimus rahvusvaheline koolitus Brüsselis, kus Tiina Jääger oli ühe õpitoa läbiviijaks.

11.-14. mail toimus Ljubljanas projekti koosolek, osalesid Tiina Jääger ja Tuuli Pärg.

Tõlgiti projektis loodud ingliskeelne õppematerjal eesti keelde ja valmis trükkis. Mooduli ja õppematerjali „Säästev energia“ koostas EVHL koos Tartu Keskkonnahariduse Keskusga.

Õppematerjalide põhjal korraldati 22 koolitust Eesti erinevates paikades, kokku 293 õppijale. Lisaks kaks koolitust täiskasvanute õpetajatele, osalejaid oli kokku 40.

Õppematerjalid ja -moodulid on pärast projekti lõppemist avalikud ning kasutatavad erinevates täiskasvanute koolitust pakkuvas asutustes.

Projektil on koduleht www.knowyourlifestyle.eu

Projekt lõppes 31. detsembril 2015

Grundtvig õpikoostööprojekt „Learn to Learn for Adult Returners“ (L2L4AR) 2013-2015

Projekti põhiteema on seotud õpioskustega – mida partnerriikides mõistetakse õpioskuste all ja millised kogemused on kellegi õpioskuste kujunemisel ja edenemisel täiskasvanutel, kel on pikem paus olnud õppimises.

Projekti koordinaator on Leedu Täiskasvanuhariduse Assotsiatsioon, partnerid on lisaks Eesti Vabaharidusliidule Saksamaalt, Hollandist, Portugalist ja Rootsist. 2015. aastal toimus kaks projekti kohtumist – Tallinnas ja Itaalias Napolis.

Projekti materjalid on alla laaditavad <http://www.vabaharidus.ee/index.php?page=97>

Projektil on konto Facebookis <https://www.facebook.com/pages/Learn-to-Learn-for-Adult-Returners/218569714969594?fref=ts>

Projekt lõppes 30. juunil 2015

ERASMUS+ K1 mobiilsusprojekt „Vabahariduslike koolituskeskuste juhtide ja õpetajate enesetäiendamise fookusega madalama haridustasemega täiskasvanute õppele“

Projekti kestus 24 kuud 01.06.2015-01.06.2017, kokku 22 mobiilsust)

2015. aastal toimus 5 mobiilsust – viis inimest osalesid koolitustel ja konverentsidel

- Konverents „Health and health literacy in Adult Education in Europe“ 21.-22. juunil Portos – Reet Valgmaa Õppekeskusest Tõru ja Tiina Jääger EVHL-ist.
- Euroopa Täiskasvanuhariduse Assotsiatsiooni (EAEA) poolt korraldatud koolitus „Younger Staff Training“ 1.-4. detsembril Brüsselis - Laura Breede Tartu Rahvaülikoolist ja Margit Düüna Kuressaare Gümnaasiumi koolituskeskusest Osilia.
- Koolitus „2nd Bar Camp on European Project Planning and Management“ 7.-8. oktoobril Firenzes – Tuuli Pärg EVHL-ist.

IMPADA - Improving the effectiveness of adult education for disadvantaged groups (2015-2017)
Projekti partnerid on Derbyshire Adult Community Education Service (DACES, Suurbritannia), Polish Educational Research Institute (IBE, Poola), People's University of Rome (Upter, Itaalia), Hellenic Society for the Promotion of Research and Development Methodologies (PROMEA, Kreeka) ja Eesti Vabaharidusliit.

Projekti fookuses on ebasoodsamas olukorras olevate täiskasvanute õppega seonduvad küsimused: koolituste kvaliteet ja tulemuslikkus. 9.-12. novembril toimus projekti avakoosolek Derbyshires Ühendkuningriigis kus osalesid Tiina Jääger ja Tuuli Pärg.

Projekt kestab novembrist 2015 kuni oktoobrini 2017.

Programmi Nordplus täiskasvanuhariduse alaprogrammi raames täiskasvanud õppijate õpirände koordineerimine Põhjamaadesse.

Jätkus programmi Nordplus täiskasvanuhariduse alaprogrammi raames täiskasvanute õppijate õpirände koordineerimine Põhjamaadesse. EVHL on õppimisvõimalustest Põhjamaade rahvaulikoolides teavitanud listides, infokirjades. EVHL kodulehel on info taotlemise tingimuste kohta. Õppimisvõimaluste vastu on olnud jätkuv huvi. 2015. aastal nõustati kolme õppijat, kaks esitasid taotluse, mis rahuldati.

Reelika Vallas õpib Ollerupis Taanis (International Academy of Physical Education INTAC www.ollerup.dk) sportvõimlemist ja akrobaatikat, mis on talle vajalik treeneritöös Tiiu Valgemäe Uisukoolis.

Risto Kukk MTÜ-st Darkland Fire õpib muusika- ja kultuurikorraldust Taani rahvaulikoolis Brandbjerg Højskole www.brandbjerg.dk. Risto eesmärk on arendada MTÜ Darkland Fire professionaalseks muusikasündmuste korraldajaks.

Balti Suvekool

IV Balti Suvekooli korraldajaks oli Eesti Vabaharidusliit. Suvekool toimus 25.-27. juunil Viljandis. Balti suvekooli teemaks on inglise keel ja läbivaks teemaks oli seekord „Journey of adult educators towards the professionization: pattern or pathway?“.

Osavõtjaid oli 31 Eestist, Lätist, Leedust ja Soomest.

Muu rahvusvaheline koostöö

Märtsis korraldas EVHL projekti „Ukraina õppivad koolitajad“ (elluviija Õppekeskus TÕRU) raames grupile Ukraina täiskasvanud koolitajatele õppepäeva.

ERASMUS+ K1 projekti raames olid 25.-27. augustil õppekäigul Eestis 2 täiskasvanute koolitajat Austria rahvaulikoolist Die Kärntner Volkshochschulen. EVHL poolt koostati Austria õpetajatele õppekäigu kava ning lepitati kokku külastatavate koolidega. Lisaks EVHLi tutvustamisele käisid külalised Tallinna Rahvaulikoolis, Tallinna Ülikooli Haridusinnovatsiooni keskuses, Tartu Ülikooli Elukestva õppe keskuses ja Tartu Rahvaulikoolis. Tagasisides märgiti positiivselt programmi mitmekesisust ja võimalust näha erinevaid täiskasvanuharidusega seotud institutsioone.

IV VALDKONNA ESINDAMINE SISERIIKLIKES KOOSTÖÖKOGUDES JA VÕRGUSTIKES

Eesti Vabaharidusliit oli aruande aastal esindatud

- Hariduse Kutsenõukogus
- Täiskasvanuhariduse Nõukogus
- Maksu- ja Tolliameti komisjonis tulumaksusoodustusega MTÜ-de nimekirja korrastamisest.
- ERASMUS+ juhtkomitee täiskasvanuhariduse valdkonna nõukogu.
- ERASMUS+ programmi hindamiskomisjon.
- Täiskasvanute koolitaja kutsekomisjonis.
- ENUT koostöö võrgustikus.
- Erinevates temaatilistes töörühmades: Euroopa Liidu elukestva õppe programmi raames elluviidava projekti "Implementation of the European Agenda for Adult Learning" juhtgrupp.

EVHL on

- EVHL on Eesti Haridusfoorumi liige,
- EMSL liige,
- Eesti Koostöö Kogu harta liige.

V EESTI ESINDAMINE RAHVUSVAHELISEL TASANDIL

EVHL on

- Rahvusvahelise Täiskasvanuhariduse Nõukogu (ICAE) liige.
- Euroopa Täiskasvanuhariduse Assotsiatsiooni (EAEA) liige.
- Balti- ja Põhjamaade täiskasvanuhariduse katusorganisatsioonide võrgustiku liige.
- European Basic Skills Network (EBSN) liige.

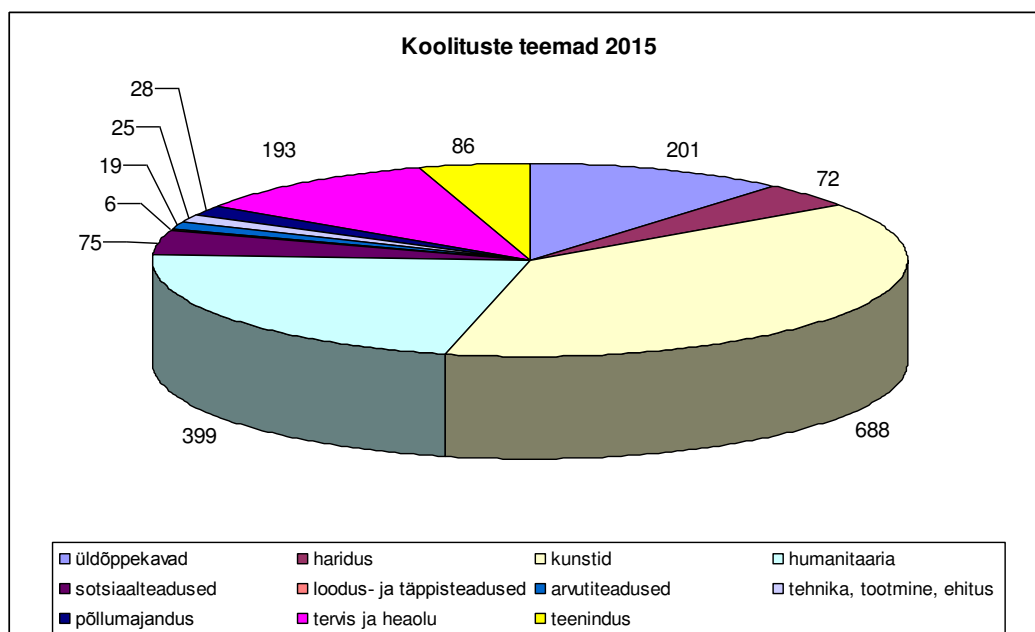
VI VABAHARIDUSLIK KOOLITUS VÕRGUSTIKUS

2015. aasta korraldasid vabahariduslikud koolituskeskused enamasti tasulisi koolitusi, kus õppijatel tuli tasuda koolituskulud 100%. See mõjutas ka koolitusteemasid ning koolitavate struktuuri: kõige rohkem korraldati kursusi kunstide valdkonnas ning õppijateks maksujõuline töötav inimene.

2015. aastal korraldati 39 koolituskeskuses¹ kokku 1792 kursust kus õppis 17254 täiskasvanut. Kuna aruandeid laekus 2 koolituskeskusest rohkem, siis ei ole võimalik võrrelda 2014. ja 2015. aasta tulemusi kuid tendents on õppijate arvu vähenemisele.

Meeste osalus koolitustel on langenud 28,30% aastal 2014 eelnevate aastate tasemele ehk 15,37%. Kõikides koolituskeskustes kokku toimus õppetöö 368 erineva õppekava järgi. Kõige rohkem on humanitaaria² suuna õppekavu - 99, millest enamus on võõrkeeled.

Kõige rohkem korraldati kursusi kunstide suunal - 688, millele järgnes humanitaaria 399 kursust.

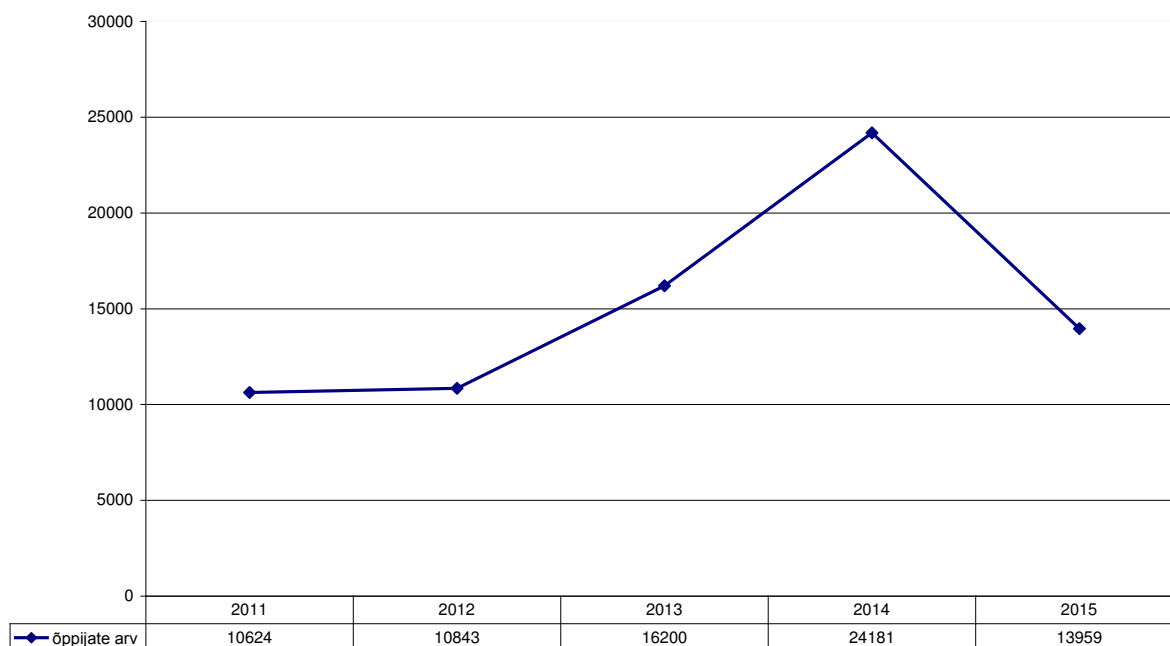
Õppijate arvu võrdlus 2011 – 2015

Valimisse võeti 21 koolituskeskust (kk): 3 suurt (õppijate arv >1000), 13 keskmist (õppijate arv 100-1000), 5 väikest (õppijate arv <100). Võrreldi 21 koolituskeskuste õppijate arvu dünaamikat 5 aasta jooksul ning lähtuvalt koolituskeskuste suuruselt ja asukohast.

¹ Andmed aruande jaoks laekusid 39 koolituskeskusest

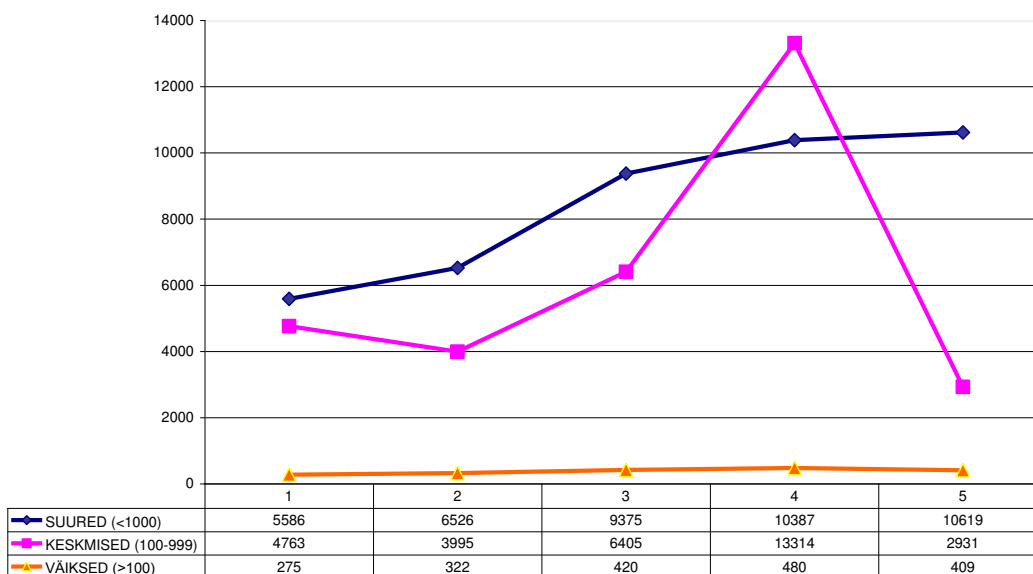
² ISCED õppekava suunad

õppijate arv 2011 - 2015 21 koolituskeskus

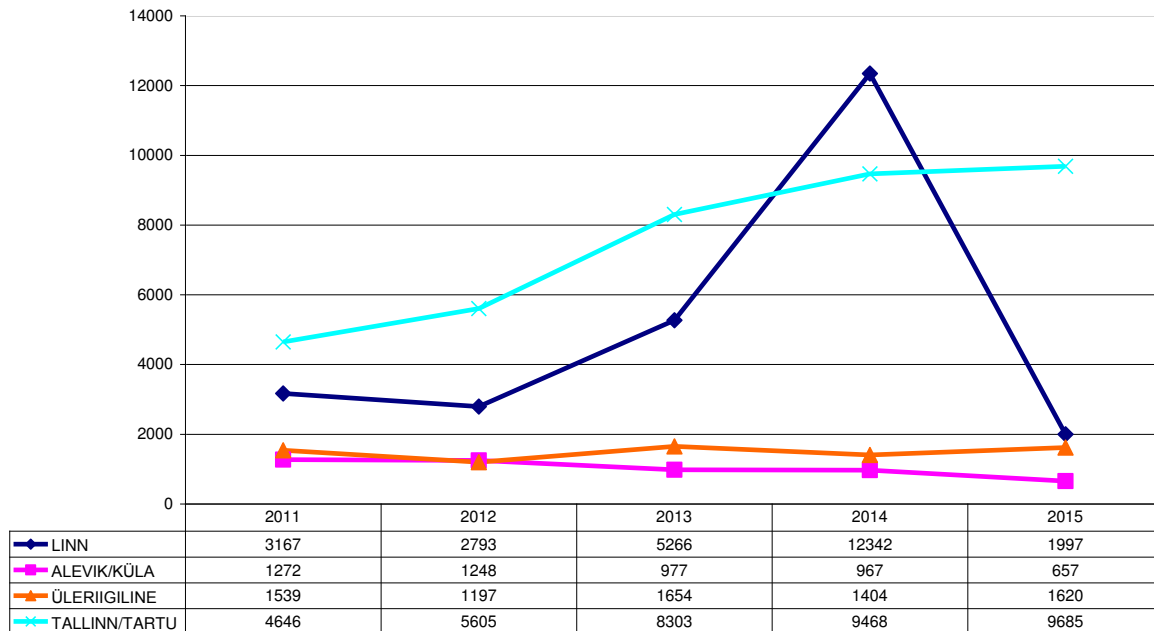
Õppijate üldarv valimis olnud koolituskeskustes tõusis kuni 2014. aastani ja langes 2015.a. 42%. peamiselt keskmise suurusega koolituskeskustes kus see langes rohkem kui 4 korda. Nii suure languse põhjus väärib rohkem tähelepanu. Suurtes ja väikestes kk on õppijate arv olnud suhteliselt stabiilne.

Õppijate arv 2011 - 2015 koolituskeskuse suuruse järgi

Lähtuvalt asukohast jagati valim linnades ja alevikes/külades olevateks koolituskeskusteks. Eraldi vaadeldi üle Eesti koolitusi pakkujaid ning Tallinnas ja Tartus olevaid kk. Kõige suurem õppijate arvu langus toimus linnades olevates koolituskeskustes, langedes 6 korda. Maakohtades on õppijate arv langenud minimaalselt ning Tallinnas, Tartus ja üle Eesti koolitusi pakkuvates kk-s vähesel määral tõusnud.

Õppijate arv 2011-2015 lähtuvalt koolituskeskuse asukohast

Võrgustiku seminarid

Seisuga 31. detsember 2015 oli Eesti Vabaharidusliidul 70 liiget.

Projekti „Koolituse kvaliteedi- ja mõju hindamise mudeli loomine ja piloteerimine vabahariduslike koolituskeskustes“ töötati välja vabahariduslikele koolituskeskustele sobilik sisehindamise mudel, mida 2015. aastal testisid 6 koolituskeskust. 3 koolituskeskust andsid oma hinnangu ja parandusettepanekud testimata. Projekti käigus toimus 6 ekspertide ja testkoolide seminari. Valminud mudelit tutvustati 5. detsembril 2015 võrgustiku konverentsil „In spe. Konverents varjatud õppekavaga“.

Projekti toetas Hasartmängumaksu Nõukogu.

16. aprillil toimunud üldkoosoleku raames toimus seminar teemal „EVHL-i kui vabahariduslike koolituskeskuste ja organisatsioonide panus täiskasvanute vabahariduslikku koolitusse – mida saab teha iga organisatsioon?“

Tavapäraselt edastati EVHL büroole laekunud siseriiklikku ja rahvusvahelist valdkondlikku infot ning vastati koolituskeskuste juhtide küsimustele. Informatsiooni kogumine ja levitamine toimub infolisti, kodulehe ja FB kaudu. 2015. aastal valmis 6 elektroonilist infolehte.

VII SUVEKOOL

EVHL liikmete suvekool toimus 25.-27. juunil Viljandis koostöös IV Balti Suvekooliga. Teemaks koolitajate professionaalsus ja koolituste kvaliteet. korraldajaks oli Eesti Vabaharidusliit. Osavõtjaid oli 31 Eestist, Lätist, Leedust ja Soomest.

VIII EVHL BÜROO TEGEVUS

2015. aastal töötas EVHL büroos neli osalise tööajaga töötajat.

EVHL on Eesti Töötukassale vabatahtliku töö partneriks, 2015. aastal kaasati büroo tegevusse 5 vabatahtlikku ja üks praktikant.

Büroo töötajad vastutavad organisatsiooni igapäevase toimimise eest:

- Seminaride ja koosolekute ettevalmistamine ja läbiviimine (üldkoosolek, volinike koosolekud, vabahariduse võrgustiku seminarid, konverentsi „In spe. Konverents varjatud õppekavaga“ ja IV Balti Suvekooli korraldamine).
- Projektide elluviimine (osaleti 4 rahvusvahelisel projektikoosolekul, kokku 7 lähetust).
- Projekti L2L4AR koosoleku korraldamine Tallinnas 27 osalejale.
- EVHLi esindamine rahvusvahelistes võrgustikes – 4 lähetust.
- Projekti „Ukraina õppivad koolitajad“ grupile seminari korraldamine. Projekti elluvijaks oli Õppekeskus Tõru ja rahastas Eesti Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.
- Vajaliku dokumentatsiooni koostamine ja korrashoid.
- Rahaliste vahendite eesmärgipärane kasutamine.
- Korrekse raamatupidamise korraldamine.
- Informatsiooni kogumine ja levitamine (6 infokirja, infolist, koduleht, FB jne).

Vajadusel ja võimalusel kaasatakse projektidesse eksperte ja lepingulisi töötajaid.

X KOKKUVÕTE

2015. aasta lõppes tulemiga 2895 eurot, mis läheb 2012. aastal tekkinud negatiivne tulemi katteks. 2016. aastal on plaan katta negatiivset tulemit vähemalt 5000 euroga. 2012 aasta negatiivse tulemi tekkepõhjus oli esialgselt planeeritust suurem omapanus erinevatesse projektidesse. EVHL jätkab aktiivset osalemist erinevates põhitegevusega seotud projektides. EVHL on jätkuvalt aktiivselt tegutsev jätkusuutlik organisatsioon.

XI FINANTSSUHTARVUD

	2015	2014
Maksevõime kordaja (käibevara / lühiajalised kohustused)	0,36	0,07
Tulude muutus (aruandeperioodi tulu – eelneva perioodi tulu) / eelneva perioodi tulu	0,11	-0,61

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	7 676	116	
Nõuded ja ettemaksud	10 685	2 584	
Kokku käibevara	18 361	2 700	
Kokku varad	18 361	2 700	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	5 300	25 073	
Võlad ja ettemaksud	45 398	12 860	2
Kokku lühiajalised kohustused	50 698	37 933	
Kokku kohustused	50 698	37 933	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	-35 232	-36 140	
Aruandeaasta tulem	2 895	907	
Kokku netovara	-32 337	-35 233	
Kokku kohustused ja netovara	18 361	2 700	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	1 880	1 880	
Annetused ja toetused	105 942	98 026	
Muud tulud	2 995	327	
Kokku tulud	110 817	100 233	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-60 782	-46 131	
Mitmesugused tegevuskulud	-16 214	-15 389	
Tööjõukulud	-29 292	-36 532	3
Muud kulud	-732	0	
Kokku kulud	-107 020	-98 052	
Põhitegevuse tulem	3 797	2 181	
Intressikulud	-902	-1 274	
Aruandeaasta tulem	2 895	907	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	3 797	2 181
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-8 101	3 999
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	32 538	-10 858
Kokku rahavood põhitegevusest	28 234	-4 678
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenude tagasimaksud	0	-500
Arvelduskrediidi saldo muutus	-19 772	704
Makstud intressid	-902	-1 274
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-20 674	-1 070
Kokku rahavood	7 560	-5 748
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	116	5 864
Raha ja raha ekvivalentide muutus	7 560	-5 748
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7 676	116

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	-36 140	-36 140
Korrigeeritud saldo 31.12.2013	-36 140	-36 140
Aruandeaasta tulem	907	907
31.12.2014	-35 233	-35 233
Korrigeeritud saldo 31.12.2014	-35 233	-35 233
Aruandeaasta tulem	2 895	2 895
Muud muutused netovaras	1	1
31.12.2015	-32 337	-32 337

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Vabariidusliidu 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamise tavaga. Hea raamatupidamise tava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Eelnenud aruandeperioodil kasutatud arvestuspõhimõtteid, hindamisaluseid ning info esitusviisi ei ole käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel muudetud, välja arvatud need valdkonnad, mis on muutunud muudatuste tõttu raamatupidamise seaduses või Raamatupidamise Toimkonna juhendites.

Kasumiaruande skeemi valikul on tuginetud raamatupidamise seaduse paragrahv 18 lõikele 4, mille kohaselt tegevusaladel, kus see on põhjendatud majandustegevuse iseloomu tõttu, võib raamatupidamiskohustuslane kasutada seaduse lisades toodust erinevat kasumiaruande skeemi.

Raamatupidamise aruannete koostamisel on lähtutud olulisuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Aruandes kajastatakse kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke pangas.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena kajastatakse tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid, milledeks on:

- nõuded ostjate vastu kajastatakse laekumata, kuid sissenõutavaks muutunud liikmemaksu arveid või muid tegevuse käigus laekumata arveid.
- nõuded sihtfinantseerimisest kajastatakse nõutavaks muutunud sihtfinantseerimise laekumata osa.
- maksude ettemaksed kajastatakse maksude ettemakseid.
- ettemaksed tarnijatele kajastatakse tarnijatele ettemakseid
- muud ettemaksed kajastatakse võimalikke muid ettemakseid (nt töötasu ettemaksed, ettemaksed liikmetele, lähetuse avansse jne)

Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 640

Finantskohustused

Lühiajalised laenud. siin kajastatakse saadud laenud tasumise tähtajaga kuni 12 kuud.

Annetused ja toetused

Riigieelarvest saadavad vahendid, mis ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse projekti finantseerimisega kajastatakse tuluna hetkel, mil toetus muutub sissenõutavaks.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena.

Lisa 2 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	1 108	1 108
Võlad töövõtjatele	4 610	4 610
Maksuvõlad	5 671	5 671
Muud võlad	215	215
Intressivõlad	215	215
Saadud ettemaksed	33 794	33 794
Kokku võlad ja ettemaksed	45 398	45 398
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	587	587
Võlad töövõtjatele	3 779	3 779
Maksuvõlad	3 397	3 397
Muud võlad	215	215
Intressivõlad	215	215
Saadud ettemaksed	4 882	4 882
Kokku võlad ja ettemaksed	12 860	12 860

Lisa 3 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014
Palgakulu	42 448	37 327
Sotsiaalmaksud	14 347	12 691
Kokku tööjõukulud	56 795	50 018
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	27 503	18 371
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	3	3

Lisa 4 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Juriidilisest isikust liikmete arv	70	71

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2015	31.12.2014
	Kohustused	Kohustused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 000	1 000

2014	Saadud laenude tagasimaksud		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	500		
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused			
		2015	2014
Arvestatud tasu		1 915	2 880